

Xi Jinping e a realidade ao ditado

Description

O líder chinés Xi Jinping afronta agora o ecuador do seu mandato si, como é habitual e espérase, renova xefatura ata 2022. Así pois, este será un ano de inevitable balance. No outono, no XIX Congreso do Partido Comunista de China (PCCh), debe consolidar o alcanzado pero antes, nas “dúas sesións” que as cámaras parlamentarias chinesas celebrarán a partir da próxima semana, calibraranse as súas expectativas.

O líder chinés Xi Jinping afronta agora o ecuador do seu mandato si, como é habitual e espérase, renova xefatura ata 2022. Así pois, este será un ano de inevitable balance. No outono, no XIX Congreso do Partido Comunista de China (PCCh), debe consolidar o alcanzado pero antes, nas “dúas sesións” que as cámaras parlamentarias chinesas celebrarán a partir da próxima semana, calibraranse as súas expectativas.

Os transcorridos foron case cinco anos de innumerables directrices nos máis vastos e variados campos plasmadas no lanzamento público da actual vaga de reformas concibida como un proxecto global e complementario administrado por un equipo ad hoc presidido polo propio Xi. Os “60 puntos” (2013) abarcan seis sectores diferentes: economía, sistema político, medio ambiente, cultura, asuntos sociais e gobernanza. O balance inicial da súa implementación é frouxo. Pese a iso, o discurso oficial segue sendo predominantemente optimista, sinalando que case todo vai vento en popa. Este contraste entre o discurso e a realidade adóbase non xa co silenciamento de toda crítica, sexa ou non construtiva, externa ou interna, senón multiplicándose as certezas adulatorias de todo signo.

Ás topadas

Ao longo do exercicio recentemente concluído (2016), o PCCh logrou en certa medida transmitir á opinión pública a convicción de consumir a estabilización xeral da economía logo das crises da Bolsa de 2015 e 2016 cos retos engadidos, en escala de dificultades, alusivos á redución da evasión de capitais e a caída do yuan.

O elemento central da axenda de Xi neste período foi a construción dun novo modelo de desenvolvemento. Está funcionando esa transición? Vexamos algúns datos. Segundo cifras oficiais, en 2014, o sector servizos representaba o 48,2 por cento do PIB fronte ao 51,6% de 2016. Outro dato: a achega do consumo ao crecemento do PIB pasou do 51,2% en 2014 ao 64,6% a finais de 2016. Avanza -e non é fácil- pero a menor ritmo do desexado.

O segundo referente a ter en conta é a “nova normalidade”: certamente, cambiar de carril no modelo de desenvolvemento esixe baixar a velocidade do crecemento para facilitar a transición. O ritmo de crecemento en 2016 foi do 6,7%, o máis baixo en 30 anos. Para 2020, o obxectivo establecido no XIII Plan Quinquenal consiste en duplicar o PIB con respecto a 2010. Isto significa que o PCCh fará o necesario -e ata o imposible- por alcanzar nos próximos anos un obxectivo mínimo de crecemento do 6,5%.

Máis aló da expansión do mercado ou a propiedade privada, da redución dos excesos de capacidade ou a burbulla inmobiliaria, un dos principais cabalos de batalla seguen sendo as empresas estatais. Polo momento, Xi centrouse na renovación dos consellos de administración e do estilo de dirección procurando unha maior eficiencia e transparencia. Por outra banda, experimentábase timidamente co aporte de capitais privados afectando unha pequena parte dos activos industriais á participación en Bolsa. Esta será a clave nos próximos anos e probarase nalgunhas provincias do mesmo xeito que coa distribución aos empregados de ata un máximo do 30 % do capital.

A probabilidade de que as reformas desemboquen nunha privatización parcial substantiva do tecido industrial público é débil a día de hoxe. É máis, o proceso discorre en paralelo a unha invocación persistente da recuperación activa do control do Partido pola vía do reforzamento da dependencia da Comisión de Activos do Estado que multiplicou os seus efectivos e mecanismos de control, principalmente a través da creación de novos departamentos e un máis directo seguimento. E unha medida importante que reflicte o ton principal: o presidente do Consello de Administración será sempre o xefe do partido da empresa.

En termos xerais, a percepción cívica é que a economía non marcha tan ben como en períodos anteriores, xa sexa polas circunstancias internacionais e os retos do comercio exterior ou polo delicado dos desafíos estruturais internos. No entanto, o discurso oficial abunda en tres ideas: o crecemento permanece estable, as reformas progresan e China desempeña un papel internacional cada día maior.

Os datos corrobóranos? Das dúbidas acerca da veracidade das informacións económicas fixéronse eco ata as propias autoridades e de forma pública. A provincia de Liaoning, por exemplo, admitiu en xaneiro último que entre 2011 e 2014, os datos facilitados pola provincia eran falsos.

Da sociedade harmoniosa á sociedade acomodada

Pese a unha sensación bastante estendida de que o social non é tan importante no mandato de Xi -que atribúe máis transcendencia a outros factores de proxección de poder- como o foi no do seu antecesor Hu Jintao (a “sociedade harmoniosa”), a construción dunha sociedade acomodada converteuse en palabra de orde co obxectivo 2020: duplicar o PIB per cápita en relación a 2010. Isto presentouse no seu día como unha novidade radical na planificación macroeconómica de China xa que, por primeira vez en décadas, a cuestión dos ingresos e a súa relación co crecemento púñanse sobre o tapete.

A tarefa non é pequena. En 2010, en termos de PNB per cápita, China achábase na posición 120 no mundo. O 36% da poboación vivía con menos de dous dólares diarios. China necesitará uns 35 anos para alcanzar o PIB per cápita de Xapón (roldando os 40.000 dólares).

Xi dirixiu a súa atención á erradicación da pobreza, a redución das desigualdades, a situación ambiental, a reforma das pensións e a idade de xubilación, etc. Pero o asunto maior é a xestión da nova ola urbanizadora e a reforma do rexistro de residencia ou hukou. En 2011, o 50% da poboación urbana do país era flotante, uns 230 millóns de persoas que residían nas cidades sen apenas dereitos, titulares dun hukou rural. Ese ano, por primeira vez na súa historia, a poboación urbana superou á rural. En 2015 a taxa de residentes urbanos permanentes rexistrados era do 39,9 por cento; a finais de 2016 subiu ao 41,2. En 2020 debe chegar ao 45 por cento. A integración dese segmento demográfico non será barata: 7.000 euros por persoa, di a Academia de Ciencias Sociais de China.

Como Xi, ningún outro

No congreso de outono, Xi Jinping debe ser plenamente instituído como “núcleo” do liderado, o cal situaralle como *primus supra pares* e non só como *primus inter pares*. A sexta sesión plenaria (2016) celebrou a existencia dun amplo consenso -que non unanimidade- en torno a este asunto culminando un percorrido de catro anos nos que Xi levou a cabo inxentes esforzos para acumular poder e desprenderse dos corsés que poderían limitar a súa acción.

Poida que iso responda a unha tradición político-cultural que afunde as súas raíces na China milenaria asociada ao exercicio imperial do poder; ou que explicita unha simple vontade de homologación maior cos seus pares do mundo occidental ante quen comparecería lastrado e débil por esa singularidade do sistema político chinés. Sexa como for, a evolución manifestada nestes anos abre incógnitas en relación a aspectos chave destoutra normalidade: liderado colectivo, consenso, dobre mandato, etc., cuestións non menores que se derivan de leccións do pasado recente e cuxo trastorne quizá deberase meditar dúas veces.

Podemos esperar para os próximos meses unha ardua loita soterrada para asegurar o perfil do novo Comité Permanente do Buró Político. Nel deberían permanecer Xi e Li Keqiang e ascender Hu Chunhua e Sun Zengcai. Fóra diso, todo son conxecturas e numerosos nomes barállanse, do mesmo xeito que o número de membros de devandito sanedrín, que podería ampliarse ou reducirse en función da capacidade do propio Xi para conter os intentos de frustrar as súas ambicións.

A loita contra a corrupción proseguirá, do mesmo xeito que as reformas no político para preservar a estabilidade e garantir o papel hexemónico do PCCh.

O mundo de Xi

Xi Jinping deu mostras claras dunha diplomacia máis incisiva e un crecente afán de notoriedade. Boa parte da sociedade chinesa esixe máis atención á axenda interna e móstrase escéptica con respecto aos grandes proxectos que promove o PCCh. O certo é que China necesita máis que nunca en toda a súa historia do mundo exterior. Con todo, fronte a un discurso interno que alardea dunha posición crecente na orde global, esta ofrece aínda numerosos déficits e carencias si abandonamos o terreo do estritamente económico. E aínda neste, na orde das decisións, a súa posición non se corresponde coa súa relevancia.

Moi viaxeiro, Xi precisa acreditar agora as súas dotes para evitar un agre deterioro das relacións con EUA, mellorar o entendemento que evolucionou á baixa coa UE, consolidar a asociación con Rusia ou reorientar o desencontro con Xapón. Aos acrónimos que apadriña (desde os BRICS á OCX e instrumentos co BAI) chegoulles a súa hora.

Os desafíos en materia de seguridade non só encáranse cunha reforma militar como a impulsada en 2015 senón, sobre todo, cunha diplomacia de veciñanza que faga crible a reiterada benevolencia das súas intencións (Mar de China meridional e oriental).

Cos pés na terra

O balance do primeiro mandato de Xi abunda na vontade dun aceleramento do paso na transformación de China, atallando os déficits e problemas identificados a fin de evitar a súa conversión en males estruturais que impidan a modernización. China é consciente de que ten ante si unha gran oportunidade estratéxica e intentará aproveitala. A axenda do momento é enormemente complexa e as amplas imbricacións entre o interno e o externo obrigan á súa xestión simultánea. Isto engade dificultade á tarefa.

Nese contexto, arredor de Xi tense configurado nestes anos unha atmosfera equívoca. A cega exaltación do positivo e a marxinación da crítica suxiren unha distorsión de alcance que podería chegar a xogarlle unha mala pasada.

APARTADO TEMÁTICO GEOGRÁFICOS

China e o mundo chinés

ETIQUETAS

China PCCh Xi Jinping Lianghui XIX Congreso

IDIOMA

Galego

INVESTIGACION

Observatorio de la Política China

Date Created

Marzo 2, 2017

Meta Fields

Autoría : 3717

Data publicación : 2017-03-02 00:00:00